

modern. La dolcesa expressiva de l'alguerès en la cançó moderna féu pensar en la necessitat de poesies catalanes per als ritmes de moda, sobretot perquè els joves catalans no haguessin de recórrer a llengües forànies per exterioritzar en cançons l'alegria de la joventut —més tart, durant el nostre viatge, vàrem tenir la sorpresa i el goig d'escoltar gravacions modernes, en català, del tenor Emili Vendrell (f.). En el recital, escoltarem l'Emigrat i una poesia alegórica a Catalunya; clogué l'acte el vicepresident de l'Agrupació que, amb paraules molt emotives, digué que els catalans de la diàspora han de saber que l'Alguer era la seva llar i serien sempre rebuts amb els braços oberts. Resprés de les festes encara hi hagué reunions d'amistat, on hom conversà sobre el present i el futur de la Pàtria.

La darrera estampa de l'Alguer: el comiat dels catalans. A la Plaça d'Itàlia —enfront del "Bar Catalunya"— o a l'Estació, es donaren cita algueresos i catalans que es confonien en abraçades fins escoltar la trepidació de les màquines que els havia de dur a Porto Torres. En sortir de l'Alguer les darreres representacions, foren saludades amb la bandera catalana que fins aquell moment havia onejat al cim de la "Villa Catardi"; fon indescriptible l'emoció sentida en veure el darrer flamejar de les quatre barres. El nostre *Adéu!* mentre la bandera descendia lenta, era una barreja de plor i de joia; per l'enyorança que presentíem i pel conhort de saber que l'ensenya de la Pàtria era venerada i mantinguda al cor del "Mare Nostrum", en un país lliure i fratern.

Els amics de l'Alguer, germans de llengua, que amb tant d'amor i entusiasme organitzaren els Jocs Florals de la Llengua Catalana, foren els catalitzadors d'un retrobament espiritual de la catalanitat. Per la seva part, els catalans han contret un deure d'honor i de reconeixement envers l'Alguer; les Societats Culturals Alguereses i els organitzadors. Els qui tinguérem el goig d'assistir-hi, ens queda el testimoni de l'amistat inoblidable que ens llegaren els Jocs Florals de l'Alguer.

Ricard Rossell

LABORATORIS

BAGÓ

ESPECIALITATS
MEDICINALS

RIVERA INDARTE 1468
Buenos Aires

"LA PELL DE BRAU", DE SALVADOR ESPRIU

per JORDI ARBONES

En el seu "Essai sur la misère humaine", Parain ens diu: "La imatge d'un objecte... evocada per una paraula, és quasi idèntica per a dues persones, però amb la condició que parlin el mateix llenguatge, que pertanyin a la mateixa classe social, a la mateixa generació, és a dir, al límit en la norma en la qual les diferències entre ambdues persones puguin ésser considerades pràcticament omisibles". Si això és cert (i jo crec que ho és, en part), ve molt bé per a posar de relleu la significació que prendrà *La Pell de Brau* per a segons quins lectors i la irreductibilitat d'aqueixa significació per a segons quins altres.

No pretenc haver comprès tot allò que Salvador Espriu ens ha volgut dir amb aqueix poema. D'altra banda, tampoc no crec que, posats a cercar-hi significats, arribéssim a posar-nos d'acord respecte de quins són aquells que ha volgut expressar el poeta. Depèn de l'experiència de cada lector, dels seus coneixements, de les seves vivències, per tal que les mateixes paraules, col·locades d'una determinada manera dins del vers, arribin a despertar idèntiques resonàncies en la varietat receptiva de cada individu.

Allò que vull assenyalar, doncs, en relació amb la lectura de *La Pell de Brau*, serà una apreciació personal i acceptaria de grat qualsevol indicació que l'autor vulgués fer-me per a desmentir-la o rectificar-la, sense que això valgués, però, per a fer-me retractar d'allò que digui.

— (o) —

El poema està prenyat de suggerències que ens fan evocar una situació, uns esdeveniments, un clima, un determinat *status*, amb embrancaments cap els problemes socials, econòmics, polítics, etc., d'un país que s'estén sobre una "pell de brau". Se'ns presenten fets que resten immobilitzats, dins del poema, i es fan actuals novament, en el temps i l'espai, eternitzats per les imatges poètiques.

Des d'un principi l'evocació ens porta la tragèdia i el dolor que ha planat per l'estesa pell del brau cobert de sang que ha estat:

*A la vegada víctima, botxi,
odi, amor, lament, i rialla
sota la closa eternitat del cel.*

I la presència d'aqueix dolor i d'aqueixa tragèdia és present en la sang que tots hem vesat i que el sol no pot assecar.

Seguiran reflexions que haurien d'ésser ben enteses d'una vegada per totes en la vella *Sepharad*:

*Si corres sempre endins
de la nit del teu odi,
.....
el fuet i l'espasa
t'han de governar.*

I després el record dels temps passats, el record d'aquells que per primer cop arribaren a *Sepharad*:

*I foren també enterrats
un a un, a Sepharad,
.....
fins a nosaltres.*

que hem restat ací, malgrat que és un país aspre i sec, ple de sang i que quan ens diuen que aquesta terra no és certament la millor, nosaltres responem només: *En el nostre somni, sí.*

Perquè pesa damunt nostre el record dels pares i dels avis que:

*varen mirar,
fa molts anys
aquest mateix cel
d'hivern, alt i trist
i llegiren en ell un estrany
signe d'emparança i de repòs.*

segueix una trasposició en el temps i noves reflexions, aquesta vegada adreçades no al poble de *Sepharad*, sinó al botxi:

*És perillós de creure
fàcil engany
de sord— que no batega
la veritat
angoixosa, complexa,
del vell malalt
que flassades i mantes
xopes de sang
culpablement vessada
varen colgar.
Escolta com et parla
la veu de glaç,
l'esperança captiva,
feble tic-tac:
l'últim cor del rellotge
no es para mai.*

En els versos següents s'evocaran les presons, la fam, l'"estraperlo", el mesell i el panxa-content. I també hi haurà el crit adreçat als "joves que badallen" per tal que vinguin a seure a taula i vegin el magre menjar que se'ls mostra:

*Els peixos són tres, com els peus del braser,
i designem els uns i els altres amb els noms
—que escrivim amb una lletra clara y prou
[petita—
de justícia, i honestat, i treball.*

(Passa a la pàg. 11)

Catalunya, 99 (abril 1962), p. 3 i M.

"LA PELL DE BRAU"

(Ve de la pàg. 3)

perquè és d'aqueixa joventut d'on haurà de sortir la mà que culli "d'aquest vellissim fang la crosse de la nova autoritat".

Aqueixa és la gran preocupació. El temps passa i s'apropa la mort i hem de preguntar per aquell:

... que després ha de guiar
un altre breu moment del cansat pas
de les generacions de Sepharad.

perquè cal que li donem consells i no cometi els mateixos errors que van cometre les generacions passades.

Escollia, Sepharad: els homes no poden ser
si no són lliures.

Que sapiga Sepharad que no podem mai
[ser

si no som lliures

I cridi la veu de tot el poble: "Amén".

I, quines cordes no percutiran els següents
versos dins els nostres pits:

Però tu t'en rius:
penses que l'aranya
sempre tindrà fil.
Em tornes mesell
i em deixes podrint-me
en aquest femer.
Tens quasi de franc
al drapaire tires
de la pell de brau.
.....
Rebentes de tip,
mentre esdeveniem
cada cop més prim.

Novament trobem el poeta posant l'es-
perança en la joventut:

Només uns dits joves, si encara són nets,
guariran les plaques de l'estesa pell.

i els joven han de saber que:

De vegades és necessari i forçós
que un home mori per un poble,
pero mai no ha de morir tot un poble
per un home sol:
recorda sempre això, Sepharad.

PROGRAMA D'ACTES-ABRIL 1962

DIUMENGE, DIA 15.

CLAUSURA DE LA TEMPORADA D'ESTIU A LA TORRE

ACTIVITATS DEPORTIVES - DINAR DE GERMANOR

SARDANES - BALL FAMILIAR

No deixeu d'assistir a aquesta festa

DIUMENGE, DIA 22, a les 15 hores.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINARIA

A les 15 hores: Primera convocatòria

A les 16 hores: Segona convocatòria

M E S D E M A I G

DIUMENGE, DIA 6, a les 18 hores

SEGONA REPRESENTACIÓ DE TEATRE CATALA

DIUMENGE, DIA 13, a les 17 hores.

EXTRAORDINARI FESTIVAL ARTÍSTIC I DANSANT

ORGANITZAT PER LA SUBCOMISSIÓ D'ESCACS

Amb motiu de la coronació de la Reina i Princeses i de l'entrega
de Premis de l'any 1961.

ACTUACIÓ D'ARTISTES DE RADIO, TELEVISIÓ I TEATRE

Recomanem assistir a aquest festival de jerarquia

I'es que siguin segurs els ponts del diàleg
i mira de comprendre i estimar
les raons i les parles diverses dels teus fills.

Hem de despertar els qui dormen "la
mort d'un repòs covard" per tal que s'arris-
quin a salvar-se del seu mal.

Deixa que el greix dels eunucs trontolli d'es-
[tèrils rialles
i detura-les, quan et cansin, amb el puny
[ben clos.

Desdenyós de lloances, de premis i de guany,
treballa amb esforç perquè sigui Sepharad
per sempre altiu senyor, mai tremolós esclau.

Després, el poeta creu que ja pot arribar
la fi, perquè:

Hem estimat la terra
i el nostre somni de la nova casa
alçada en el solar de la llibertat.

I que aquells dits joves alcin de la pols
la pell de brau estesa, que

altament tremoli
damunt el repòs
dels qui l'estimàrem
parrac sangonós,
dels qui la servirem
en dies de dol.

Crec que la poesia no es pot fragmentar.
"La pell de Brau" és un llibre que haurien
de llegir tots els catalans, tots els fills de
Sepharad, tots els homes que trepitgen la
"sangonosa pell"; per això no em penedei-
xo d'haver trocejat aqueixos versos de la
unitat indestructible del poema, perquè
aquells qui els llegeixin ací potser voldran
llegir-los dins la maravillosa estructura que
ens ha llegat Salvador Espriu, i aleshores li
donaran les gràcies; tots li hem de donar
las gràcies, per haver-nos avivat la memò-
ria i esmolat l'esperança.

2 GRANDES MARCAS QUE NOS PRESTIGIAN

Caretas BUFALO

Protectores contra POLVO - GASES
ACIDOS - VAPORES y TOXICOS

Prevengase de las enfermedades exigiendo
las legítimas caretas antipolvo y antigás

Guantes - Antiparras de Goma

Acumuladores
BUFALO Y BULL-DOG

para buen servicio y larga duración
Armados con separadores IMPORTADOS
Sin recargo de precio - Fabricados con óxi-
dos puros bajo modernas fórmulas experi-
mentadas en los Estados Unidos
Garantidos por un año

AYACUCHO 36
T. E. 49-3223/24

MARRUGAT Hnos.

S. R. L. Capital \$ 1.500.000

BUENOS AIRES